

Štev. 3.

V Ljubljani, dne 2. marca 1911.

Leto III.

Glavne določbe stavbnega reda.

II.

Pričetek stavbe. Kadar hoče gospodar kako poslopje podreti, ali novo zidati začetni, za katero je treba privolitve, mora to 48 ur preje stavbni oblasti naznaniti ustno ali pismeno. Na stavbah, ki se delajo na javnih prehodih, morajo biti svarilna znamenja. Kadar se pušča gradivo čez noč na planem, se morajo tik njega postaviti goreče svetilke, kolikor jih je treba. Stavbno gradivo polagati na ceste, nanje zmetavati pesek, gasiti apno, delati malto, se sme le z dovoljenjem oblasti.

Stavbno gradivo. Gospodar in zidarSKI mojster sta odgovorna skupno za to, da se bo za stavbo rabilo samo dobro in trpežno gradivo, ki je prikladno za dotično stavbo.

Zidna opeka. Pravilna mera za njo je 29 cm dolgosti, 14 cm širokosti in 6 in pol cm debelosti; to je opeka za zid. Pri opeki za obokanje, tlak, streho in olupšave so dopuščene vsakovrstne mere.

Zidna debelost. Ta se ima v načrtu nasvetovati in pri komisijem ogledu presoditi. Posebno ima tudi komisija presojevati, kadar se namerava zidati drugače, kakor je bilo do sedaj v navadi. Splošno mora imeti zunanji zid 60 cm debelosti, ako se zida s kamnjem in 45 cm, ako se zida z opeko. To mero mora po postavnem predpisu imeti neometan zid. Z vsakim nadstropjem navzdol morajo biti glavni zidovi za 7 in pol do 15 cm močnejši. Če pa so zidovi zdolej za celih 15 cm močnejši, tedaj smejo biti skozi dve nadstropji enako močni. Zid v temelju v zemlji mora biti 15 cm močnejši, kakor zid od tal naprej. Zidovje, katero moči tekoča voda, mora biti iz obdelanega kamna in vezano s cementom. Prezidi smejo biti 16 cm močni, ako se delajo iz opeke. Poslopje odločeno za stanovanja ne sme imeti več kakor štiri

ri nadstropja. Sobe morajo biti visoke 3 m 20 cm če so obokane, ako pa imajo raven strop, morajo biti visoke vsaj 3 m.

Tla. V vseh pritličnih sobah morajo biti sobna tla najmanj 32 cm višja, kakor je zunanji svet. Tla pod tem nivelom se smejo narediti le, če so popolnoma suha, svetla in zračna. Tla pri ognjiščih morajo biti vsaj 1 m 30 cm okoli ognjišča proti ognju varna, ali 70 cm če je ognjišče železno. Vhodi ali line iz kuhinje v hleve ali druge gospodarske prostore so brezpogojno prepovedani.

Stopnjice morajo biti najmanj 1 m 30 cm široke in morajo imeti na prostih mestih vsaj 1 m visok držaj. Posamezne stopnjice ne smejo biti pod 26 cm široke in ne čez 18 cm visoke.

Stropovi se smejo delati vsake vrste, da so le dovolj trdni in varni proti ognju. Leseni stropovi so dovoljeni, vendar mora med njimi in med zgornjimi blazinami biti toliko nasipa, da ogenj ne pride skozi. Tramovje, ki nosi streho, ne sme biti nikdar v stropu. Hlevi, svisli in skladišča morajo dobiti strop, ki je zgoraj in spodaj ognja varen. Višina hlevov ne sme biti izpod 2 m 50 cm. Hlevi morajo imeti duške in taka tla, da se gnojica popolnoma odpelje.

Dimniki. Zanje velja določba, da morajo biti njih zidane stene najmanj 16 cm močne in morajo biti v podstrešju tudi na zunanji strani ometani. Ostro prepovedano je, dimnike postavljati na tramove ali vanje vzdavati les. Dimniki, po katerih lazi dimnikar, morajo meriti 50 cm na kvadrat, ozki dimniki pa najmanj 16 cm notranje svetlobe. Vrh strehe naj se izpeljejo vsaj 1 m 30 cm čez streho.

Lesene stavbe so splošno prepovedane. V brano zidati je dovoljeno le tam, kjer bi bila kaka stena med dvema drugima proti ognju varnima stenama in mora biti z obeh strani dobro ometana.

Streha je lahko iz opeke, skale (škrila) ali iz kovine, ali iz kakega drugega materiala, če ga je politična oblast potrdila, da je varen proti ognju. Kadar je na strehah treba večjih poprav, pa je strešni stol dosti močan, tedaj mora oblast delati na to, da se poslopje pokrije z nezgorljivim materialom.

Čez vse poslopje morajo biti v podstrešju tla, ki so varna proti ognju.

Olajšave pri stavbah. Za pritlične stavbe brez obokanih stropov se smejo rabiti na deželi obrtniki, pooblaščenji po obrtnem redu in ni treba predlagati nivelnih načrtov in postavljati stavitelja. Za zid se sme rabiti tudi nežgana opeka, vendar še le v višini 1 m od tal. Visokost sob za stanovanje se sme znižati na 2 m 50 cm. — Stopnjice smejo meriti le en meter in biti lesene. Stranišča se smejo napraviti tudi zunaj poslopja.

Kaj je storiti, ko je stavba končana? Najprej je treba okoli poslopja svet zasuti, odpeljati ostali material, sploh vse popraviti, kar se je pri zidanju preuredilo.

Na novo sezidana poslopja in hlevi se ne smejo rabiti, dokler jih ni na prošnjo gospodarja stavbena oblast ogledala in za porabo potrdila.

Stavbena oblast (občina) ima dolžnost nadzorovati že obstoječa poslopja. Ako so stavbe v slabem stanju mora ukazati, da se izpraznijo in zapuste.

P.

Umna prešičoreja.

Večina naših posestnikov dobi gotovo največ dohodkov od prodanih prešičev. Najhitreje se redé, vse jedo in meso je najdražje izmed vseh domačih živali. Začeli smo napredovati v tej najvažnejši stroki gospodarstva, toda cilja še nismo dosegli. Še enkrat toliko bi naši kmetje gotovo lahko dobili od

prešičoreje. Priobčujemo torej naj-novejše in najboljše izkušnje v tej smeri našim gospodarjem v poduk in spodbudo.

Za dobro prešičorejo je potreben dober svinjak. Da je veliko ležeče na osebi, ki jih opravlja, je samo ob sebi umevno. Kdor nima veselja do živali in ne skrbi za uspeh, ne bo nič naredil. V mnogih hišah se čudijo, da jim prešiči ne uspevajo, da ne jedo radi in imajo razne napake. Če so prešiči zdravi in dobre pasme, je navadno vselej lastna zanikrnost kriva nesreč.

Prešiči morajo imeti toplo ležišče in dober zrak. Na tla se navadno deva umetni beton, vrh katerega pridejo deske. Še boljša je opeka za peči. Zaradi zračenja se delajo v zidanih svinjakih na stenah pod stropom luknje, kar ne zadostuje. Odprtina mora biti tudi v stropu. Naši gospodarji so kmalu opazili, da prešiči v zidanih svinjakih ne uspevajo posebno. Mislili so, da je vzrok v zidanih svinjakih. Zdaj vemo, da to ni res. Zidani svinjaki so za zimo neobhodno potrebni. Nobeden pameten gospodar ne bo zdaj napravljaj lesenih svinjakov, ko ne more v takem svinjaku imeti plemenskih svinj. Toda potrebno je, da se poskrbi v zidanih svinjakih za zadostno zračenje. Vleči čez prešiče ne sme, zraka pa mora biti zadosti. Opazili so tudi, da so prešiči večkrat kljub dobremu zračenju kašljali. Slabi zrak — dušik — je težak in se zbira na tleh. Ventilacija, to je priprava za zračenje, je zgoraj, kamor slab zrak ne pride, in dušik ostane v hlevu. Napravili so torej od stropa — lahko kar ob steni — zračne cevi 1 meter od tal. Slab zrak je odhajal, prešiči so bili zdravi. Poskusite!

Da so prešiči zdravi in dobro rastejo, mora biti plemenska svinja čvrsta. Če se bolehnj poležejo, jim vsa poznejša umetnost ne bo veliko pomagala. Svinje bodo pa zdrave, če bodo imele dobro oskrbo in dobro hrano. Najboljši pripomoček v ta namen je paša po travi ali deteljščici. Tam se najcenejše prekrmijo in ostanejo najbolj pri zdravju. Kjer ni mogoče pasti, naj se napravi tekališče, ki je seveda nepotrebno, če morejo prešiči na njive in pašnike. Če se pa napravi tekališče, mora biti 3—4krat tako veliko, kakor so svinjaki. Videl sem ograde ali bolj prav gnojišča in gnojne jame, kjer se je prešičem udiral skorjo do kolena. Koliko boljše bi bilo, ko bi jih nikdar v take okuževalnice ne spustili! — Tekališče moraš večkrat na leto očistiti blata in navoziti novega peska in prsti, da morejo prešiči riti po njem. Tako si sami dobijo potrebna zdravila za rast in dober tek. Klajno apno postane nepotrebno. Na vsak način morajo biti plemenski prešiči vsak dan 3—4 ure na prostem, kjer ne smejo le ležati, ampak se morajo gibati. Saj je pri človeku ravno isto. Kdor vedno le notri čepi, gotovo ne bo posebno zdrav. Čim bolj se giblje na prostem, boljše se pretaka

krj po žilah, kosti se utrdijo, vse telo je zdravo. Gibanje na prostem je obenem najboljše zdravilo za razne bolezni in težko prebavljanje.

Večkrat se sliši, da ne sme biti plemenska svinja predebela. Krmijo torej le redko in brez obloje. Pujski od takih svinj so revni in mršavi, da jih je prav žalostno pogledati. Res ni treba svinje pitati. Če se pa svinja giblje, ne bo zlepa krma pretečna. Vsa nepotrebna in škodljiva mast se zgubi pri gibanju. Le dobro krmiljene svinje bodo imele lepe mladiče. Ker imajo močne kosti in so gibčne, bodo gotovo na male puije še bolj pazile, kakor druge, veliko lažje, ki so vedno v hlevu. Če prešiček zacvili, se taka svinja precej vzdigne, ker je vajena gibanja. Mali trud izpuščanja na prosto, se pri mladičih obilo povrne. Če so mladiči krepki, se tudi sami kmalo navadijo paziti na vsako nevarnost in se umakniti pohojenja in poležanja.

Primeri se, da noče doječa svinja ali mali prešički jesti. Tudi zoper to bolezen je najboljši pripomoček gibanje na prostem.

Če morajo biti noseče svinje dobro krmiljene, je to za doječe še bolj potrebno, da dobijo mladiči zadosti mleka. Najboljša hrana za obakrat so dobri pšenični otrobi, kakor sploh vsi otrobi, le rženi ne. Mleko in mast posebno povspešuje ječmen, ki se naj kar surov, malo zdrobljen poklada. Dobra krma je tudi turščica. Pri nas se splošno misli, da je turščica le za pitanje, kar je seveda napačno. Če vživajo ljudje stari in mladi, debeli in suhi turšične žgance in turšični kruh, potem je turščica dobra za male prešičke in doječe svinje, seveda le v pravi meri. Gotovo si zapazil, kako gre meso iz doječe svinje. Daj ji torej precej turšice, pa bo bolj obstala. Za mlečnost so pšenični otrobi seveda boljši.

Izmed prstine je najboljši krompir; tudi pesa se jim dobro prileže. Posebno ugodna za zdravje je mlada detelja ali mlada trava dobrih travnikov. Ne priporoča se pa krmljenje doječih svinj z različnimi tropinami, ki od drugod pridejo, ker znajo biti notri tudi škodljive snovi. Pri navadnih plemenskih prešičih se tudi take tropine prav dobro rabijo.

Umni prešičerejci so splošno upeljali gosto trdo krmo. Pesno in zeljno perje jim dajo nekuhano, krompir, peso, korenje in repo izparjeno, toda gosto brez vode, ne kakor nekako župo. Tako prisilijo prešičke, ki se na tako krmljenje hitro navadijo, da vse bolj prežvečijo in poslinijo. Čez pol ure se jim da piti, kolikor hočejo. Prešič bo popil toliko vode, kolikor je potrebuje in ne bo z vodo spravil družih redilnih snovi iz želodca naprej. Pri ljudeh je ravno isto. Ko bi vživali vedno prav redek močnik, kašo, ki v vodi plava, brez kruha, brez žgancev, brez vsake goste hrane, bi se kmalu naveličali. Če bi gospodinja hotela vse jedi v taki župi prinesiti na mizo, bi ji kmalu vsi

ušli. Reklj bi, da se ji meša. Prav tako je tudi pri prašiču. Le poskusi nekaj časa, pa boš videl, koliko boljše se na ta način krma porabi. Zadostuje, če napraviš mešto, kakor se napravlja za pitanje prešičev. Čez pol ure se prilije vode, ali če imaš sirotko ali posneto mleko za pijačo.

Mladi prešički naj bodo prva dva tedna v koči pri materi, kjer se pri njej grejejo in dobijo mleka, kadar je treba. V tretjem tednu se spustijo lahko na prosto, kjer naj ostanejo vsaki dan tri do štiri ure. Videl boš, kako rijejo po tleh in skačejo, da je veselje, s tem dobijo zdrave ude, močne kosti in dobro kri. Mraz jim dosti ne škoduje. Še pozimi naj gredo ven, najboljše ob solnčnih dneh kmalo popoldne. Varovati jih pa treba pred burjo in dežjem.

Ze v četrtem tednu zdravi pujsi sami hrane. Napravi jim mali oddelek, če nimaš že posebnega svinjaka v ta namen, kamor gredo skozi malo odprtino le prešički. Ko bi stara mogla tja, bi jim vse sama pojedla. Začni jim pokladati zdrobljeni ječmen, oves ali ajdo. Potem jim postavi notri posebno korito, ločeno od prostora za ječmen, in jim daj posnetega mleka, ki pa ne sme biti skisano. Kislo mleko povzroči večkrat grižo.

Kmalo primešaš lahko nekoliko zmečkanega krompirja. Če pa denes preveč krompirja, je tudi nevarno, da dobijo grižo. Če jo res imajo, se ne sme več krompir krmiti, dokler ne ozdravijo.

Pujski hočejo večkrat gnojnico piti. Ljudje mislijo, da je to še dobro znamenje. V resnici je le znamenje prave bolezni. Prešičku manjka v hrani potrebnih soli. Gnojnice nikakor ne smejo piti. Daj mu zadosti prsti iz bolj skalnih tal, blata ali koščke oglja. Pazi tudi na krmo svinje. Kisloba se sme dati svinji le v malih množinah zaradi prebavljanja. Drugače je boljše, da ne dobi kisle repe. Da je največja snaga v koritih potrebna, je samo ob sebi umevno.

V nekaterih krajih imajo navado, da odstavijo prešičke že v petem tednu, splošno so pri svinji do osmega tedna. Materino mleko je najboljše hrana in najboljše zdravilo. Pri zavednih prešičerejcih pustijo prešičke pri svinji cele tri mesece. Materino mleko se ne da z nobeno drugo rečjo nadomestiti.

Dokazalo se je tudi, da so prešiči, ki so bili prav dolgo pri svinji ter vsaki dan na prostem po nekaj ur, najbolj utrjeni zoper rdečico in razne kužne bolezni. Takim prešičkom ni treba nobenkrat dajati neposnetega mleka. Malo ječmena, posneto mleko in navadna krma zadostuje popolno za lepo rast.

Ko so prešiči stari šest mesecev, se začne s pravim pitanjem, če se prodajo za meso. Če se pa hoče imeti prav debele živali, se začne pitanje v devetem ali desetem mesecu. Ko pozimi večkrat krme primanjkuje, stradajo večkrat tudi prešiči. Če nimajo zadostne hrane, je pri njih le zguba. Boljše,

če jih prej prodaš. Kadar so pa zreli za debelenje, se pa ne sme prav nič odlašati. Čas je zlato in vsako nepotrebno krmiljenje ali odlašanje le zapravljajenje.

Sponeslo se je najbolj trikratno krmiljenje na dan, ki se mora izvršiti vedno ob istem času. Pri pitanju se naj gleda, da ne bodo imeli prešiči preveč nemira in motenja. Stehtaj jih večkrat, da veš, kaj si dosegel. Če nimaš tehtnice, jih zmeri čez pas. Pedi so nezanesljive, včasih je večja, včasih manjša, meter pa ostane vedno neizpremenjen. Delaj s tem in določi večkrat mero, da sam spoznaš, koliko si priredil.

Toplota naj bo v svinjaku 12 do 15 stopinj Celzija. Če je bolj vroče, se prešiči potijo, če je mrzlejša, porabijo za toploto hrano. Ob obeh slučajih je gospodar na škodi. Krma se daje poleti mlačna ali mrzla, pozimi malo topla, da se prešiči ogrejejo. Na tisoče imamo še vedno prešičev, ki so jih brezvestne dekletke izparile. S tako živaljo ne boš imel dosti veselja.

Stene v svinjakih naj se z apnenim beležem vsaj dvakrat na leto prevlečejo. Belež zamori razne glivice in napravi prešičem svetlo stanovanje.

Če kupiš plemenske živali od istega gospodarja se moraš prepričati, če nista prešiček in svinja iz istega gnezda ali med seboj v sorodu. Na to se še zdaj veliko premalo pazi. Kupiš eno ali dve svinjici od istega gospodarja, ko se gotovo ve, da so vse od istega mrjasca. Zarod teh živali bo imel brez dvoma znatne hibe. Najboljše, da se vzame za plemenske postaje svinjice od enega gospodarja in mrjaščka zopet drugod.

Gotovo je tudi, da ne sme v istem kraju ostati dragocen mrjasec dalj kakor eno leto. Gospodarji bi bili drugače prisiljeni male svinjice, ki so od istega mrjasca, zopet k njemu pripeljati, kar bi bilo zelo napačno. Res je pa tudi, da so dobri večletni mrjasci zelo potrebni za povzdigo prešičereje. Ne bo šlo drugače, kakor z menjavo med posameznimi zadrugami in postajami. Podpora se dobi za mrjasca, ki ostane eno leto v kraju. Čez leto se domeni postaja ali zadruga z drugo, ki pošlje tje svojega, ti pa vrnejo svojega. Razlika v težji bi lahko poravnali. Tako bi ostali dobri mrjasci po več let v največjo korist prešičereje. Prevozne stroške bi gotovo deželni odbor rad poravnal, ker bi bili veliko manjši, kakor nakup novih.

Posestniki mrjascev seveda ne bodo s tem posebno zadovoljni, če ni veliko število svinj v okraju. Lahko bi pa zadruga ali občina dala v ta potrebni namen še posebno podporo.

Trpežnost lesa.

Izmed vseh stanov porabi kmet največ lesa. Za poslopja, kurjavo in orodje se les vedno potrebuje. Da ne

bo po nepotrebnem tratil svojih zakladov, mora vsak gospodar vedeti, kako trpežen je les in kako se more trpežnost pomnožiti. Najnovejše poizkuse in iznajdbe popisuje profesor Šreder, ki bodo tudi naše ljudi zanimali.

Čista in popolno suha lesna nit bi morala na tisočletja trpeti. Ker so pa navadnemu lesu primešane razne druge snovi, kakor beljakovine, gumi, škrob in druge, zato se more les od raznih škodljivcev tudi poškodovati. Trpežnost lesa je v prvi vrsti odvisna od kraja, kjer se nahaja. V mokri, peščen ali ilovnati zemlji se les prav dobro drži, slabše v suhi peščen, najslabše pa v apneni.

Veliko lesa se porabi za stavbe. Smreke dajo najboljši les za poslopja, če so zrastle v visokih gorskih krajih, slabšega v ravni ali nizki legi, kjer sicer lepo in hitro rastejo, toda les nima trpežnosti. Pri hrastu nima lega skoro nobenega vpliva. Splošno se more trditi, da je težji les navadno trpežnejši.

Do zadnjega časa so vedno učili, da je veliko ležeče na času, kdaj se les poseka. Meseca decembra, ko se sok ustavi, je najboljši les, januarja še dober, pozneje slab, najmanj vreden pa spomladi. V nasprotju s temi poizkusi so naši hribovci in planinci les vedno le spomladi sekali, ga omajli in potem suhega pozimi na saneh domu spravili. Les je bil vedno prav dober in trpežen. Najnovejši poizkusi v Tarandru so jim prav dali. Popolno dognano je, da je za trpežnost lesa vsak čas dober, če se le s posekanim drevjem prav ravna. Dokazali so nasprotno, da zimski les, ki je napolnjen s škrobom, razne žuželke še lažje končajo. Mnogo tega škroba odteče, če se les poleti poseka. Neresnično je tudi, da razne glive manj škodujejo zimskemu lesu, kakor poletnemu. Vse je odvisno od ravnanja z posekanim lesom. Če ga pustiš na mestu kar v lubju, se seveda zelo pokvari. Posebno javorjev in brezov, pa tudi bukov in jesenov les se vsled te malomarnosti zelo pokvari. Če se skorja ali lubje z drevesa spravi ali les razseka, mu prav nič ne škoduje, če je tudi spomladi posekan. Tudi zimski les, ki se šele spomladi iz gozda spravi, se mora omajiti, drugače ga razni hrošči lahko zelo poškodujejo. Le bukov les, ki je poleti posekan, je za proge in železniške švelarje gotovo slabši. Če torej sekaš les spomladi, moraš gledati, da ga dobro omajiš in na pravem kraju posušiš.

Les je najbolj trpežen, če je vedno na suhem ali vedno na mokrem. Če je pa le en čas na suhem in potem na mokrem, je to vselej slabo. Navadno je težji les trpežnejši. Vendar se mehki les na suhem zelo dolgo drži, ko nasprotno hraščina v zaduhlih prostorih prav hitro opeša. Večkrat so dobili iz rek les, ki je bil že tisočletja v vodi. Voda mu je vzela vse druge snovi, les je postal še bolj trden. Zgled tega imamo na Benetkah, ki že čez 1000 let sto-

jijo na kraških hrastih. Tudi mecesen, bor in topol se držijo zelo dolgo pod vodo. Po učenjaku Wildu se drži hrast na prostem izpostavljen vsem vremenskim neizgodam 100 let, vedno na suhem in pod streho 300—350 let, vedno pod vodo tisočletja. Mečesen na prostem 40—85 let; bor na prostem 40—85 let, vedno na suhem 120—200 let, vedno pod vodo 250—400 let; smreka na prostem 40—70 let, vedno na suhem 120 do 200, pod vodo 250—400 let; jesen na prostem 15—64 let, pod vodo tisočletja, na suhem 300—800 let; bukev na prostem 10—60 let, pod vodo tisočletja, na suhem 300—800 let; vrba na prostem 30 let, jagnje in topol na prostem 14 do 20 let, breza 15—40 let, lipa in zadnje navedene vrste pod vodo 250—400 let, na suhem 120—400 let. — Železniški švelarji trpijo: hrastovi 14—16 let, mecesnovi 9—10 let, borovi 7—8 let, smrekovi in jelkovi 4—5 let, bukovki dve in pol do tri leta.

Kadar je les le napol suh ali se vedno menja suša z močo, rastejo glive, les začne hitro gniti. V takih razmerah trpi bor do 20, hrast do 50 let. Najhitreje se izdelajo zunanja vrata, oziroma obod, ki je v zemlji. Tudi pri kozolcih se vidi, kako hitro segnije najboljši les, če ni s posebnimi pripomočki utrjen.

Če je les zaprt v zaduhlem prostoru, da nima dostopa ne zrak ne svetloba, gnije vsak les veliko hitreje. Tudi vlaga in toplina pospešujeta razne glive, ki les kmalu končajo. V kieteh pod zemljo, v premogokopih, rudnikih in pivovarnah ne obstane nobeden les posebno dolgo.

Pri pohišju se pogosto opazi, da ga je razni mrčes zelo končal in razjedel. Najmanj morejo razni hrošči škodovati dobremu hrastovemu lesu, če je le iz jedra, ne iz črnin. Tudi smreka, jelka in druga drevesa, ki imajo veliko smole, so zelo trpežna.

Les, ki ni popolno suh, se ne sme rabiti za stavbe in stropce, če se zazida. Vsak ve, da tak les prav kmalu segnije.

Splošno se lahko reče, da trpi dolgo časa hrastov les, ki je bolj na toplem in na prostem svetu zrastle, potem mecesnov, borov in akacijin les.

Prav trpežen je tudi kostanjev in jelov, če se rabi v suhem prostoru. Smreka trpi dolgo na suhem, če ima veliko smole. Isto je z jesenom.

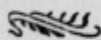
Da bo les trpežen, mora biti dorasen. Za bolj važno in potrebno pohišje ali stavbe se ne jemlje mlad les. Sok mora iz posekanega drevesa popolno izteči.

Izračunali so, da se deska, debela 2 in pol centimetra štirikrat prej posuši, kakor debela 10 centimetrov, ali dvajsetkrat prej kakor tram, debel 25 centimetrov. Hrast se mora sušiti 2 do 5 let, ves drugi les 1 do 4 leta. Zato se pomnoži trpežnost lesa z impregniranjem. Namaže se z različnimi olji, s karbolinejem ali drugimi sredstvi. Če se zabije v zemljo, kakor na-

vadno pri kozolcib, je dobro, če se spodnji konec, kar ga je v zemlji, dobro ožge.

Pri nas se največ lesa porabi za kurjavo. V zadnjih letih je zadrega za potrebni les tudi na kmetih vedno večja. Drv primanjkuje povsod. Ker imamo toliko gozda v deželi, je tega krivo le slabo gospodarstvo. Skoro nikjer nimajo skozi celo leto suhih drv. Navadno gre gospodar šele takrat sekati, kadar vsega zmanjka. Iz gozda pod sekiro in drva precej po klanju v peč. Izračunali so, da da neposušeni les 15 delov topline, če ima še 30 odstotkov vode že 22 delov, popolno suh pa 35 delov ali enot topline. Suhi les zaleže torej še enkrat toliko pri kurjavi, kakor neposušeni. Gospodarji, ki bi napravili les že leto pred porabo, bi ga še več kakor enkrat manj porabili. Pri vsakem gospodarju se le v enem letu na ta način zapravi najmanj za 100 K lesa. Vsa izguba našega gospodarstva pride zaradi te lenobe v enem letu na milijone. Dozdaj še nismo tako bogati, da bi mogli tako zapravljati. Ženske se tudi ne bi mudile toliko časa s kuho in bi ne imele zaradi dima vedno objokanih oči, ko bi bila vedno suha drva na razpolago.

Pri kurjavi je veliko odvisno, če je les na drobno razklan. Ako hočeš imeti kmalu veliko vročino, kakor pri kuhanju, moraš les prav na drobno razklati. Isto je za kruhovo peč. Če naj pa celi dan po malem gori, kakor v sobi, so boljše debela drva. Za kurjavo je les, ki je bil poleti posekan, boljše kakor zimski, ker se boljše posuši. Prav slab za kurjavo je les, ki je bil dolgo v vodi. Lahka drevesa imajo večji plamen, težki les manjši plamen, toda 20 do 30 odstotkov več topline. Za kurjavo je najboljši bukov, brezov in akacijev les, tudi borov les, če ima dosti smole, dober jesenov, mecesnov, sreden hrastov, smrekov ali jelov, malovreden lipov, jagnje ali slab hrast.

Kako je to mogoče?

Letos 3. januarja so prišli popoldne okoli 6. ure v župnijsko pisarno tovarniškega mesta Dziedic ob šleskogališki meji roparji k župniku Macosku in zahtevali od njega ključke župnijske blagajne. Moral jih je izročiti. Pobrli so okoli 3000 kron, medtem okoli 300 K župnikove lastnine. Ko so vse pobrali, ustrelili eden župnika z revolverjem v vrat, drugi so se groznemu činu prav satansko smejali. 9. januarja je župnik izdihnil v 44. letu. Bil je prvi župnik novoustanovljene župnije.

Meseca januarja se je priplazil skrivaj zvečer tat v župnišče na Primskovem, kjer je ravno poprej dobil jesti, da si je mogel vse ogledati. Spal je ponoči v kleti, zakril se z vrečami in si privoščil vino. Drugi dan je med

mašo vlomil v župnikove sobe, raztolkel pohištvo in odnesel vse, kar je mogel.

Pred kratkim so vlomili na Dovjem v cerkev in odnesli monstranco in cerkveno posodo. Koliko je pa tatvin in vlomov, o katerih se niti ne zve. Ljudje vedo, da nimajo oči postavbe za take reči posebne gorečnosti in si nočejo napravljati nepotrebnih potov.

Medtem pa mrgoli povsod delomrznih potepuhov, katerim se na rdečem in zabuhlem obrazu pozna pijača in razne druge strasti, po celi deželi. V enem dnevu jih pride prosit 20 do 30. Če se ne dobi zlepa, se pa vzame s silo. Mnogi hodijo z muziko okoli. Deželna vlada jim da sama pravico do vlačugarstva, berachenja in s tem tudi do tatvine. Razni pomočniki, ki že davno več ne delajo, si dajo napraviti knjižice, da lažje bandajo okoli. Dobil sem takega delavca, ki je bil precej pijan, kruha ni hotel in je imel knjižico leta 1909. izgotovljeno. Do danes še ni nikjer delal. — Nobeden orožnik ga ne prime, mirno hodi od kraja do kraja.

Drugi so špitalarji: »Grem iz bolnišnice.« Za en dan gre počivat v bolnišnico, kjer tiča kmalu spoznajo. Preskrbijo mu lahek odhod in potrdijo, da je bil notri. To ima zdaj za dokaz, da je silno bolan in pomoči potreben. — Revnemu ljudstvu izsleparijo ti ljudje vsako leto na stotisoče. Iz teh vlačugarjev se razvijejo kmalu razni uzmoviči in vlomilci.

Deželna vlada bi storila prav veliko uslugo kmetijstvu, ko bi ne dala nobenega dovoljenja za prosto potepanje in strogo naročila orožnikom, vse take junake poloviti. Seveda bi morali tudi ti natančno postopati. Domačini napravijo primeroma malo tatvin, velika večina je le od takih tujcev. »Kaj naj pa s takimi počnemo?« Če ne gre drugače, naj se jih pošlje uradno v domače občine. Če je res bolan in ne more delati, bo našel povsod dobra srca, ki bodo zanj skrbela. Če ne bo drugega, bo občina, ali bo šel od hiše do hiše. Navadno so pa še zmožni za delo in bodo doma morali delati. Več kakor polovica tatvin bi na ta način ponehala. Da pa č. kr. vlada te pijavke kmetijstva tako podpira v izsesavanju ljudstva, je nerazumljivo.

Skrb za kmetijstvo na Luksenburškem.

Med Francosko, Nemško in Belgijo je mala dežela Luksenburg, ki je štirikrat manjša od Kranjske, ljudi ima pa le za polovico manj. Dežela je prav rodovitna, gospodarji premožni in za vsak napredek vneti. Deželo vlada

veliki vojvoda, ki imenuje ministre, katerim pomaga 48 izvoljenih poslancev. Vojakov nimajo veliko, le eno kompanijo prostovoljcev in 135 orožnikov. Vsega dolga je le okoli 11 milijonov kron, davki so nizki.

V tej deželi je zelo razvita železna obrt. V enem letu natopijo železa čez 110.000 vagonov, ki je vredno čez 60 milijonov kron. V drugih deželah je navada, da se taki veliki tovarnarji kolikor mogoče izmuznejo davčnemu vijaku. Sami ministri se boje teh železnih gospodov, ki vedno tožijo, da se jim slabo godi. Tam na Luksenburškem so jim pa našli pravo žilo. Železne tovarne morajo plačati od vsakega ha (17 oral), kjer se koplje železna ruda, po 900 fr. davka (1 frank = 95.5 vin.), torej našega denarja 859 K 50 vin. Lani se je oddalo v delo 580 ha, torej bo mala deželica dobila le od bogatih tovarnarjev na leto 522.000 frankov davka. Razen tega morajo dati tovarne za kmete od vsakega ha sveta, katerega rabijo, 100 kg žlindre za gnojenje polja za 1 frank, to je za 95 in polovico vinarja. Žlindra mora imeti najmanj 15.5% fosfora. Ker so ostale v veljavi še prejšnje pogodbe, dobijo tamonjski kmetje skupno 1534 vagonov žlindre (po 10.000 kg 1 vagon) za 95 K 50 vin. vagon. Na Luksenburškem je zdaj ista žlindra po 229 do 230 frankov, torej prejmejo kmetje od bogatih tovarnarjev vsako leto 191.750 frankov, našega denarja 183.114 K 70 vin. v dar. — Kaj čuda, da kmetijstvo hitro napreduje in kmetje res vsega prav obilo pridelajo.

In pri nas?

Delnice železnih tovarn imajo zdaj 3 do 4 krat tako veliko vrednost, kakor so zanje dali začetkom poslovanja. V celi Evropi je v Avstriji najdražje železo. Tujemu železu je zaprla vlada pot z visoko carino. Kmetijstvo vedno potrebuje železa, toda drago je pri nas vse, kar je iz železa. Dasiravno so delavci v naših krajih in še posebno v Primorju za dobro tretjino cenejši kakor na Nemškem, stane pri nas ena velika bojna ladja le zaradi dražjega železa čez 11 milijonov kron več, kakor na Nemškem.

Na Nemškem imajo kmetje kmetijske stroje, ki so vredni do pet milijard. Pri nas niso vsi še eno milijardo vredni. Predragi so. Tovarne žanjejo. Letos so razdelile do 40% dividende. Pri takem zaslužku bi naše železne tovarne tudi lahko dale za kmete žlindre vsaj za polovično ceno. Ko bi dobili naši kmetje žlindro 100 kg za 1 K ali 2 K, bi imeli kmalu vse drugačne razmere na Kranjskem.

Tovarne seveda ne bodo vladi ponujale teh ponudb za prosopeh kmetijstva. Ko bi jim pa vlada nož nastavila, kakor na Luksenburškem: »Dajte ali zaprite tovarne,« bi kmalu vse rade dale in tudi davek plačale. Kako lahko bi se ravno na ta način obdavčile tovarne za sladkor, petrolej, cement, sukno in druge. Zdaj išče država po-

vsod, kaj in koga bi osrečila z novim davkom. Naj se obdavči to, kar najbolj nese. O tem zadostno pričajo pri nas letni računi tovarn in raznih akcijskih družb. Tovarne za sladkor, pivo in razna olja bi pa morale dajati svoje odpadke po nizki ceni kmetijstvu v porabo. Cena 17 odstotne žlindre je zdaj pri nas 561 K, na Luksenburškem stane kmeta, če računamo še večje odstotke zraven, 115 kron. In še ta cena je v Trstu. Kar stane železnica, je še čez. In vendar bodo vpili po mestih, da vlada le za kmeta skrbi.

Tržni pregled.

Po svetu se hvalijo z dobro kupčijo. Tovarne delajo prav živahno. Sukno, sladkor in drugi izdelki severnih dežel gredo zavoljo trgovske pogodbe s Srbijo in Rumunijo dobro naprej. Le iz Amerike prihaja glas, da hočejo tam nekatere tovarne delo omejiti in na tisoče delavcev odpustiti, ker se bližajo volitve predsednika, ki kapitalistom ne obetajo kaj posebnega. — Razvoj kupčije pri nas ne obeta biti za kmeta posebno ugoden.

Goveja živina se dobro drži. Prignali so 20. februarja na dunajski trg 2024 glav živine; prodajali: pitano živino prve vrste 82—112 K, bike in krave 76—108 K. Telet je bilo dne 16. februarja na dunajskem trgu 4312. Cene so zelo padle. Prodajali so najboljše blago 1-60—1-76, II. vrste 1-44—1-58. Te cene so še vedno precej ugodne, da je mogoče shajati. Splošno se sodi, da bo letos še celo leto živina zelo draga, ker je nikjer nimajo veliko. Največ jo še prodajo Francozi, ki so od lanske jeseni prodali čez 100.000 glav. Imeli so lani ravno tako, ali pa še malo slabšo letino, kakor mi leta 1908. Zita so pridelali tam sila malo. V zadnjih 6 mesecih so moral čez 100.000 vagonov pšenice na tujem kupiti. Vina ni bilo skoro nič, krompirja polovico navadnega pridelka, drugo je bilo vse bolj ali manj slabo. Denar mora pa tudi francoski kmet imeti. Res so pa kmetije zaradi visokih cen tudi pomnožili rejo goveje živine. V mestih so ljudje nevoljni, ker morajo meso tudi tam veliko dražje plačevati. Pobiti voli stanejo tam 1-76—1-86 Fr.

Pri nas so začeli mesto dražega govejega mesa, katerega si res kmet skoro ne more več privoščiti, rejo domačih zajcev. Ti kunci se naglo redijo, zadovoljni so z vsem in imajo do 6 kg teže, če so dobre pasme. Tudi koža se navadno drago proda. Stvar bi res ne bila napačna. Naj le gredo gospodarji malim dečkom na roke, ki imajo zajčke vedno radi.

Na Nemškem priporočajo rejo perutnine, katero naj kmet večkrat doma zakolje. Delavske družine po mestih si navadno tudi ne privoščijo kake kokoši. Zdi se jim predraga. V resnici je za kmeta in delavca najcenejše in najboljše meso. Pri tem seveda ne

mislim kaka prav fina piščeta, ki so le bolj za bogato gospodo. V mislih imam le naše kokoši, ki se po mestih in trgih še prodati ne morejo. Veliko večino naših lepih put pojedjo Lahi in deloma tudi Nemci. Stehtaj enkrat zaklano kokoš in izračunaj, koliko bi stala ista teža govejega mesa. Da je juha še boljša, je tudi znano. Naše gospodinje bi mogle rediti gotovo trikrat toliko kokoši, kakor jih imajo sedaj.

Zaradi razširjenja kuge se zdaj živina le bolj težko proda. Semuji so večinoma prepovedani. Primerilo se je tudi, da je kmet prodal zdravo živino, ki je na železnici dobila kugo. Stikali so potem po vseh krajih, kje je kuga, in imeli so jo pred sabo.

Preišči so padli pri nas v ceni, drugod po Evropi, zlasti v Nemčiji, je ostala cena ista. Pri nas se pozna pogodbo s Srbijo. Precej, ko je stopila pogodba v veljavo, so tam neč in dan klali. Prišlo je preveč blaga na trg, cene so padle. 21. februarja je bilo na Dunaj prignanih 12.713 prešičev. Plačevali so težke debele prešiče 1-47 do 1-50 kron, srednje 1-38 do 1-45 K 1 kg žive teže. Pri nas so se splošno prav težavno prodajali. Ko bi bili kmetje pametni, bi kar sami skupaj stopili in svoje prešiče v vagonih na dunajski trg poslali. Posredovalci selahko dobijo.

Zivahni izvoz iz balkanskih držav se bo kmalu ustavil, ker vreme postaja topleje. Če tudi spravijo meso v hladilne vagone, vendar ne bo imelo iste vrednosti. Toda cen, ki so jih imeli preišči začetkom januarja, skoro gotovo ne bodo kmalu zopet dosegli.

Argentinsko meso se je pri drugi pošiljki kaj slabo obneslo. Prišla je sama strjena mast. Razvajenim Dunajčanom ni prav nič ugajal. Mesarji so pa dajali prav obilo priklade, samih kosti, morebiti še od drugih živali, seveda po ceni mesa.

V drugih mestih so tudi izgubili veselje delati nesrečne poizkuse. Kljub temu hočejo z vladno pomočjo napraviti v Trstu velikansko hladilnico, kamor bi se spravila cela ladja mesa. Cesar niso mogli kmetje nikoli doseči za svoje mleko, se je tem tujcem samo ponudilo. Vlada je obljubila preskrbeti 20 hladilnih vagonov, južna železnica pa 40.

Žito gre pri nas naprej v ceni, po drugih krajih sveta pa nazaj. Čudno to ni. Izračunali so, da ima še Ruska same pšenice naprodaj za izvoz v ostalo Evropo brez tega, kar se bo porabilo doma, 220.000 vagonov, balkanske države: Rumunija, Srbija in Bolgarija 87.000 vagonov, Argentinija 174 tisoč, Severna Amerika 110.000, Indija 87.000, Avstralija 76.000. Skupno bi bilo na razpolago še 763.000 vagonov pšenice. Kaj so naši merniki proti tej grozni množini! Iz tega se tudi vidi, koliko morejo vplivati naše letine na svetovno kupčijo. Marsikateremu se bo zdelo nemogoče to natančno izračunati. To je res. Toda čisto natančno vedo prav do zadnjega kilograma, ko-

liko blaga se prepelje po železnici in po ladjah. Po teh številkah sestavijo končne račune. — Če bo zdaj ugodno vreme, da bo svetovna letina dobro pokazala, bodo šle cene gotovo še precej nazaj. Dökler bo pa letina negotova, se bodo cene držale.

Turšica gre tudi naprej. V Argentiniji so zelo pomnožili polje za koruso, toda lani so imeli slabo letino. Pravijo, da izmed vsega žita turšica skoro najbolj izplača trud. Menda ima dvakrat toliko hranilnih jednot, kakor pšenica na istem prostoru. Zaradi reje prešičev bi bilo pač želeti, da se je tudi pri nas veliko seje in obilno pognoji s superfosfatom.

Sklenil se je kartel cementnih tovarn. Cement je zelo poskočil v ceni. Zdaj bi bil ugodni čas za one, ki imajo dober material in zadosti glavnice, osnovati tovarne. Navadili smo se nanj tako, da ga gre na leto na tisoče in tisoče vagonov. — Sedanja cena je za vagon že 450 K, ko je bila lani le 310 K. Kapitalisti žanjejo.

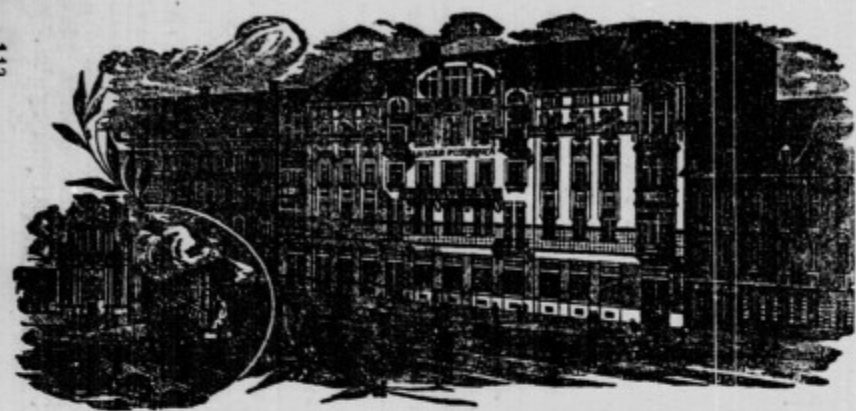
Dela se tudi petrolejski kartel. Tudi luč revnih se bo podražila. Bogatini imajo elektriko, plin in acetilen. Bogate tovarne bodo zopet na milijone zaslužile. V velikih bankah se je lani sploh prav dobro služilo. Plačujejo od 7—40% dividend od vložene glavnice.

Ravno te tovarne pa pritisnejo kmeta, kjer ga morejo. Znano je, koliko milijonov kilogramov volne se porabi za izdelavo sukna. Splošno se je pri tej prodaji še nekaj zaslužilo, če je imel kmet dobre ovce. Odkar so začeli v Avstraliji in Argentiniji kar na milijone rediti ovce, je šlo na slabše, dasiravno se je še shajalo. Lani so se pa tovarnarji na Ruskem kar med seboj dogovorili, da nobeden ni hotel kupiti. Izgovarjali so se, da jim je ostalo še veliko starega blaga. Ubogi »mužik« — ruski kmet je moral prodati po nizki ceni. Tovarnarji imajo kartel in bodo brez usmiljenja cene pognali kviško.

Podražila se je zelo tudi kava, cikorija in razne primesi. Tovarna podraži nekoliko, vsaka roka, skozi katero gre blago, misli, da mora zdaj tudi več zaslužiti. Naprej gredo vselej s cenami, nazaj ne zlepa. Res ne bo šlo drugače, kakor vse kar naravnost naročevati.

Izvedeli smo tudi prav zagotovo, da hoče Argentinija obenem z mesom pošiljati v Trst tudi čajno maslo. Le en sam zastopnik ga hoče na mesec poslati v Trst 3 do 4 vagone. Plača se carina v Trstu in mi imamo najhujšo konkurenco, ki more uničiti naše mlekarkstvo in s tem našo živinorejo in našega kmeta. Če se preteča nevarnost ne odvrne, nam preti gospodarski polom. Na Angleškem uživajo veliko masla iz Avstralije in Argentinije. Pravijo, da ni kos našemu.

Dunajski prekupci so napravili drage sklepe v danskem maslu. Na Dunaj postavljeno maslo hočejo plačati po 3 K 28 vin. Preti jim zguba.

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta šte. 6
vabi na

redni občni zbor ki se vrši 13. marca 1911 ob 5. uri pop. v zadruž. prostorih lastnega doma.

Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Sklepanje o potrditvi računa. 4. Sklepanje o porabi dobička. 5. Volitev nadzorstva petero članov. 6. Dopolnilna volitev štirih udov načelstva*. 7. Poročilo o izvršeni reviziji. 8. Slučajnosti.

Dr. Ivan Šusteršič, načelnik.

V Ljubljani, dne 22. februarja 1911.

Josip Šiška, podnačelnik.

Poročilo za XV. upravno leto 1910 in izkaz hranilnih vlog se nahajata v tisku in bodeta po občnem zboru slavnemu p. n. občinstvu pri blagajni brezplačno na razpolago, dokler ne bo zaloga istih pošla.

* V smislu §§ 17 in 27 pravil izstopijo letos naslednji udje načelstva: **Karol Kauschegg, Ivan Kregar, Karol Pollak in Jean Bap. Pollak.**

Račun bilance z dne 31. decembra 1910.

Debet				Kredit					
	kron	vin.	kron	vin.		kron	vin.	kron	vin.
Račun posojil:					Račun glavnih deležev			10600	—
na vknjižbo	7182354	70			opravičnih deležev			11144	—
„ poroštvo	1614659	40	8797014	10	hranilnih vlog:				
tekoči:					stanje	20450744	18		
naloženi denar	1546154	33			kapitalizovane obresti	851607	—	21302351	18
posojila	8304256	59			meničnih obresti			5292	32
	9850410	92	9609074	61	„ davkov in pristojbin			3751	98
pri nas vloženo	241336	31			„ dividend			400	—
terjatve od prodanih posestev			111549	81	„ pro diversi			4925	01
menic			633692	51	„ rezervnega zaklada			48343	88
efektov			1530750	60	„ razpoložnega zaklada			189249	21
nepremičnin			711148	08	„ posebne rezerve za zgube			62719	14 1/4
inventarja			12486	50	„ „ „ „ „ iz hipotek, kupčije			151316	— 3/4
posojilnih obresti:					penzijskega zaklada			34778	41
zaostale obresti na vknjižbo	194730	10			„ zgube in dobička				
„ „ proti poroštvo	28994	09			dobiček			101376	19
	223724	19							
za leto 1911 predplačane obresti	27666	82	196057	37					
efektnih obresti			18645	82					
obresti od terjatve prodanih posestev:									
zaostale obresti	2626	86							
predplačane obresti	55	04	2571	82					
blagajne			268477	70					
penzijskega zaklada:									
lastna knjizica 8388			34778	41					
			21926247	33				21926247	33

Račun izgube in dobička za leto 1910.

Debet				Kredit					
	kron	vin.	kron	vin.		kron	vin.	kron	vin.
Račun obresti hranilnih vlog:					Račun posojilnih obresti:				
izplačanih	62410	83			prejete obresti leta 1910	407190	29		
kapitalizovanih	851607	—	914017	83	predplačila leta 1909	22806	55		
„ efektov: kurzna zguba			3765	62	zaostale obresti za leto 1910	223724	19		
„ inventarja:						653721	03		
odpis			1542	—	zaostale obresti leta 1909			K 153914.09	
„ davkov in pristojbin:					predplačila za leto 1911			27666.82	
izplačani davki	31403	69			povrnjene obresti leta 1910			3936.53	
zaostali davki	3751	98			„ tekočih obresti:				
	35155	67			prejete obresti	509913	49		
v letu 1910 za leto 1909 plačani davki	12328	98	22826	69	izplačane obresti	35720	54	474192	95
„ upravnih stroškov			37558	37	„ meničnih obresti:				
„ bilance:					prejete obresti	33170	27		
dobiček			101376	19	predplačila v letu 1909 za 1910	7586	52		
						40756	79		
					povrnjene obresti leta 1910			K 15.75	
					predplačila za leto 1911			5292.32	
					„ efektnih obresti:				
					sprejete obresti leta 1910	66091	83		
					viseče obresti leta 1910	18645	82		
						84737	65		
					povrnjene obresti			K 2789.58	
					viseče obresti l. 1909 za l. 1910	18672	35	66065	30
					„ zamudnih obresti			10054	17
					„ upravnega prispevka			17497	04
					„ pristopnine			246	—
					„ nepremičnin			3360	17
					„ obresti od prodanih nepremičnin	5755	15		
					v letu 1909 za 1910 predplačane	342	61		
					zaostale obresti	2626	86		
						8724	62		
					zaostale obresti leta 1909			K 2628.32	
					predplačane za leto 1911			55.04	
					vrnjene obresti	2705	86	6018	76
			1081086	70				1081086	70

Denarni promet za leto 1910.

Prejemki	kron	vin.	Izdatki	kron	vin.
Račun opravičnih deležev:			Račun opravičnih deležev:		
Vplačila	984	—	Vrneni deleži	188	—
" hranilnih vlog:			" hranilnih vlog:		
Vloge	5629316	21	Vzdignene hranilne vloge	5202023	35
" tekoči:			" tekoči:		
Vloge	32852449	61	Posojila, vzdignene vloge in naložen denar pri raznih zavodih	33282477	66
" posojil:			" posojil:		
Vrnena posojila	1155205	26	Izplačana posojila	1756579	82
" menic:			" menic:		
Plačila	1784719	01	Eskomptovane menice	1746848	28
" efektov:			" efektov:		
Prejemki	679202	80	Nakupljeni efekti	760654	22
" nepremičnin:			" nepremičnin:		
Sprejemki	77418	96	Plačila in investijski stroški	69530	75
" inventarja:			" inventarja:		
Prejemki	117	—	Nakup inventarja	2877	—
" terjatev od prodanih posestev:			" terjatev od prodanih posestev:		
Sprejemki na kupnini	27761	71	Prodane nepremičnine	31114	—
" pro diversi:			" pro diversi:		
Razni sprejemki	577873	21	Razna izplačila	606413	59
" pristopnine:			" obresti hranilnih vlog:		
Vplačila	246	—	Izplačane obresti	62410	83
" posojilnih obresti:			" posojilnih obresti:		
Plačila	407190	29	Vrnene obresti	3936	53
" tekočih obresti:			" tekočih obresti:		
Prejete obresti	509913	49	Izplačane obresti	35720	54
" efektnih obresti:			" meničnih obresti:		
Prejete obresti	66091	83	Povrnene obresti	15	75
" zamudnih obresti:			" obresti prodanih nepremičnin:		
Prejete obresti	10054	17	Povrnene obresti	22	50
" obresti prodanih nepremičnin:			" davkov in pristojbin:		
Prejete obresti	5755	15	Plačani davki in pristojbine	31403	69
" meničnih obresti:			" dividend:		
Prejete obresti	33170	27	Izplačana dividenda	320	—
" upravnega prispevka:			" upravnih stroškov:		
Prejemki	17497	04	Izdatki	57080	19
" upravnih stroškov:			" efektnih obresti:		
Prejemki	19521	82	Izplačane obresti	2789	58
Gotovina v blagajni začetkom leta 1910	66196	15	Gotovina v blagajni koncem leta 1910	268477	70
	43920683	98		43920683	98